

Lapszemle

2010. 6. hét

Kereskedelem: megtévesztő módszerek

A Magyar Telekom, a TeleMedia és a Medical Centrum Kft. ellen indított többek között versenyfelügyeleti eljárást az utóbbi időben a Gazdasági Versenyhivatal. A Magyar Telekom a 90 Golf, 90 nyertes hirdetésével vonta magára a versenyhatóság figyelmét. A múlt év őszétől december végéig népszerűsítette SMS-kvízjátékát, s ennek során vélhetően megtévesztő, illetőleg hiányos tájékoztatást adott a részvételtől és a nyereség feltételeiről. A GVH szerint az SMS-ekkel agresszív módon buzdította az ügyfeleket a játékra. A Telekomra legutóbb a 3000 perc ajándékba elnevezésű akciója miatt húszmillió forint bírságot szabott ki a hivatal, megállapítva, tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott. Súlyosbító körülményként értékelte, hogy hasonló ok miatt korábban többször marasztalta el a céget. A TeleMedia InteracTV Produkciós Kft. ellen az általa készített és az ATV televíziós csatornán adásba kerülő interaktív televíziós játék miatt indult eljárás. A versenyhivatal aggályosnak találja a műsorvezetői fellépést és azt, hogy a műsor hangulati elemei agresszíven ösztönzik a fogyasztókat telefonálásra. Kifogásolhatónak tartja a GVH a Medical Centrum Egészségügyi, Szolgáltató és Ellátásszervező Kft. internetes kereskedelmi kommunikációját, amelyben a cég azt állította, a CT lézeres mammográfiával a mellrákszűrés a fiatal nőknél nagyobb érzékenységgel, presszió nélkül, fájdalommentesen végezhető el, szemben a hagyományos mammográfiával. (február 8. *Világgazdaság 2.o.*)

Eredetiségvizsga: mégis megúszhatjuk

A Gazdasági Versenyhivatal állásfoglalása szerint a törzskönyvnek és az új, korszerű bűnüldözési módszerek bevetésének köszönhetően egyre inkább „lopásbiztossá” váló hazai piacon az eredetiségvizsgálat jelenlegi formájában nemcsak költséges (2008-ban már 14-15 milliárd forintba került az államnak), de fenntarthatatlan is. A GVH szerint már az eredetvizsgálat 1999-es általános kötelezővé tétele is vitatható volt, a vizsgálatot végző és az állami felhatalmazásnak köszönhetően monopolhelyzetben lévő cégek tevékenysége pedig esetenként jogsértő. Árkartell gyanúja miatt a GVH 2002-ben eljárást indított a piac 97 százalékát birtokló öt nagy cég ellen, és a jogsértéstől való eltiltás mellett 27,3 millió forintos bírságot szabott ki rájuk. Az eredetiségvizsgálattal kapcsolatos kifogásait a versenyhivatal megküldte véleményezésre az illetékes hatóságoknak, de azok érdemben nem reagáltak, s nem is cáfolták ezeket. Ráadásul az említett kartellbírság után az árak nem változtak, hanem megmaradtak a korábbi szinten, de már szabályozott igazgatási díjtételként, mert az árképzést ekkor sem előzte meg versenyeztetés vagy költségvizsgálat az állam részéről. Az idén januárban bevezetett integráli műszaki vizsga elvben megkönnyíti az autósok dolgát, legalábbis az adminisztrációt tekintve. Ezután a környezetvédelmi és a műszaki vizsgát egy időben, egy helyen intézhetik a járműtulajdonosok. A Gazdasági Versenyhivatal és a Magyar Autóklub, és a magyar autóstársadalom megdöbben, amikor kiderült: eredetiségvizsgálat címén 17 ezer forintos sarcot kell kifizetni a következő műszaki vizsgáztatáskor. Azoknak is, akik 2006 előtt vásároltak új autót, és azóta is ők a tulajdonosok, vagyis az eredet egyértelmű. Vizsgálatot indított az állampolgári jogok országgyűlési biztosa is, és lőn csoda: a szaktárca új jogszabályt fog kidolgozni, így az eredetiségvizsgálaton át nem esett autók tulajdonosainak csak akkor kell ellenőriztetniük járművük alváz- és motorszámának valódiságát, ha el akarják adni a járművet. Az állam januártól a magáncégek helyett közvetlenül a vizsgáztatóhelyekkel szerződött, akik az integrált vizsga mellett az eredetiségvizsgálatot is elvégzik, az Eclipse Zrt. által fejlesztett számítógépes szoftver felhasználásával. Az Eclipse-nek jelenleg 4, 96

milliárdos, titkosított közbeszerzésen elnyert szerződése van. A közel ötmilliárdos megrendelés mellé jön még a Nemzeti Közlekedési Hatóságnak szintén a Nemzet biztonsági Bizottság által titkosított megbízása. Ennek összegét a Gazdasági Versenyhivatal szintén több milliárdosra becsüli. A cég verseny nélkül nyert megbízásokat, úgy, hogy a parlament nemzetbiztonsági bizottsága a közbeszerzési törvény egy bekezdése alapján erre lehetőséget adott neki. Az eredetiségvizsgálathoz használt szoftver titkosítását azzal indokolják, hogy a rendszer kapcsolatban van olyan adatbázisokkal, amelyek nemzetbiztonságilag érzékenyek. (február 6. *Napi Ász* 3.o., február 7. **Mennyiért nem lopják el az autóinkat? Vasárnap Reggel** 5.o., **Eclipse: ötmilliárd forintos megrendelés versenyeztetés nélkül, titkosszolgálati szálakkal Vasárnap Reggel** 5.o.)

Nem súlycsökkentő az Update

Elmarasztalta a Gazdasági Versenyhivatal a Schobert Norbert tulajdonában levő Update Zrt. marketingkommunikációs gyakorlatát, viszont csak hárommillió forint bírságot szabott ki, mert a cég elismerte, hogy hibázott és vállalta hogy változtat gyakorlatán. A GVH vizsgálata szerint az Update Zrt. négy marketingkommunikációs szlogenje volt alkalmas a vásárlók megtévesztésére. Kiderült például, hogy a cég által forgalmazott péksütemények - a marketingszlogennel szemben - nem csökkentik bizonyíthatóan a testsúlyt. Ugyancsak erős túlzásnak bizonyult a péksüteményekre vonatkozó, szénhidrátmentességre vonatkozó állítás. A GVH az Update péksüteményeket akkor ítéli alkalmasnak a testtömegcsökkentő, illetve -megtartó étrendbe történő beillesztésre, ha az Update péksütemények energiatartalma minimum 30 százalékkal alacsonyabb, mint a vele összehasonlítható, hagyományos termékeké. A bírság összegének megállapításakor a versenyhatóság súlyosbító körülménynek vette, hogy az Update Zrt. korábban hasonló ok miatt kapott elmarasztalást. A bírság összegét növelte az is, hogy a megtévesztő hirdetések testsúlyproblémákkal, cukorbetegséggel küzdő fogyasztók széles köréhez jutottak el több hónapon keresztül. - A versenyhivatal a hatályos jogszabályok szerint teljesen korrekt döntést hozott. Kifizetem a kiszabott büntetést - mondta Norbi. - Én viszont vizsgálatokkal és lefogyottak tízezreivel tudom igazolni, hogy nemcsak a kalóriaszegény, hanem a felszívódó szénhidrátokkal csökkentett ételek is hozzájárulnak a fogyáshoz, vagyis az én termékeim igenis hatékonyak - tette hozzá az életmódszakember, aki nem vitatta a hivatalnak azt a döntését, amely szerint kereskedelmi kommunikációjuk nem volt hibáktól mentes. (február 9. *Napi Gazdaság* 16.o., **Hárommillió bírság Schobert cégének Világgazdaság** 7.o., **Mégsem fogyaszt a Norbi-süti Magyar Nemzet** 11.o., **Sokba került Norbinak, hogy nem mondott igazat a lisztről Népszabadság** 15.o., **Ismét vétett a versenytörvény ellen Schobert Norbert Népszava** 16.o., **A nap vesztése Napi Ász** 2.o., **Norbi 3 milliót fizet Blikk** 9.o., **Norbi: jogosan büntettek meg Bors** 1+15.o.)

Fogyasztókat védelmez a pénzügyi felügyelet

A PSZÁF közzétette, hogy stratégiai célja a pénzügyi szervezetek tisztességes és jogszerű magatartásra és szolgáltatásnyújtásra való rábírása annak érdekében, hogy az ügyfelek a jogszabályi előírásokon túlmutató, ügyfélbarát kiszolgálásban részesüljenek. Mint hangsúlyozták: a fogyasztóvédelem a felügyelet munkájának egészét átható szemléletmód. Jelen van a pénzügyi szervezetek engedélyezésében, ellenőrzésében és a jogérvényesítésben azáltal, hogy a felügyelet csak a jogszabályi feltételeknek megfelelő szervezeteket, személyeket engedí piacra lépni, tevékenységük során folyamatosan ellenőrzi a prudens működésre vonatkozó szabályok és a fogyasztóvédelmi rendelkezések érvényesülését, rendellenesség észlelése esetén megteszi a szükséges intézkedéseket a szabályszerű működés biztosítása érdekében. A PSZÁF célja a megfelelő informáltságon alapuló tudatos fogyasztói döntés elősegítése, a pénzügyi kultúra fejlesztése is. Ennek keretében figyelemfelhívó, ismeretterjesztő tevékenységet folytat, tájékoztató kiadványokat készít, illetve fogyasztóvédelmi honlapot működtet. (*Napi Gazdaság* 7.o.)

GVH: 3 milliós bírság a reklámért

Tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott a Telemarketing Kft., amikor reklámjaiban azt állította, a Hollywood Patch nevű terméke fogyasztószer - állapította meg a Gazdasági Versenyhivatal. A vállalkozás emiatt hárommillió forint bírságot kapott. VG

(Világgazdaság, 2010. február 10., szerda, 3. oldal)

A bírságot a vezető tisztségviselők fizetik?

Kartelljog

Szabó Kornél

A kártérítési jog lehetővé teszi, hogy az a vezető tisztségviselő, aki részt vett a kartellezésben, kártérítési kötelezettséggel tartozzon a társasággal szemben.

A kartellezés és más versenyjogi jogsértések minden más jogsértésnél súlyosabb következményekkel járnak a jogsértő vállalkozásokra nézve. A versenyhatóságok által kiszabható bírságon felül a károsultak kártérítést követelhetnek a kartellezőktől: ez a 2009. június 1-jétől hatályos hatásvélem alapján a kartellár 10 százaléka, a kár mértékének bizonyítása nélkül. Azaz, akik kartellező cégektől vásároltak, kártérítésként követelhetik a kifizetett ár 10 százalékát (természetesen ellenbizonyításnak is helye van).

A kartellezés azonban nemcsak a részt vevő vállalkozásoknak káros: a társaságok munkavállalóit és vezető tisztségviselőit is több szankció fenyegeti. Magánjogi jogkövetkezményként a vezető tisztségviselők és munkavállalók a társasággal szemben felelhetnek a Gazdasági Versenyhivatalnak (GVH) kifizetett bírság összegéért és a károsultaknak kifizetett kártérítés egy részéért is.

Az Egyesült Királyságban a Safeway szupermarketláncnak várhatóan 16 millió font bírságot kell megfizetnie az angol versenyhatóság részére tejtermékekre vonatkozó tiltott információcsere és kartellezés miatt. A szupermarketlánc most beadott keresetével ugyanezt az összeget kártérítésként követeli volt elnökétől, aki jelenleg az InterContinental Hotels első embere.

A kifizetett kartellbírság a társaság szempontjából kárnak minősül. Amennyiben a vezető tisztségviselő aktívan vagy akár passzívan részt vett a kartellezésben (vagy a sok esetben a kartellezést egyedülként bizonyító tiltott információcsereben), illetve ügyvezetési kötelezettségét ezzel kapcsolatban más módon megszegte, kártérítési kötelezettsége keletkezik a társasággal szemben.

A kártérítésre a magyar jog eddig is lehetőséget adott, a Safeway-ügy kimenetele azonban kártérítési perek sorozatát nyithatja meg volt ügyvezetőkkel, igazgatókkal szemben. Hogyan lehet mindezt megelőzni? Az úgynevezett competition compliance program - a pénzügyi szabályzatokhoz hasonlóan - abban segít, hogy a társaság valamennyi alkalmazottja tisztában legyen a versenyjogilag érzékeny tevékenységekkel, így megelőzze a jogsértés megvalósulását. Az eddig Magyarországon viszonylag szűk körben alkalmazott versenyjogi megfelelési programokat a Safeway-ügy felértékelheti. Ha pedig a jogsértés már megtörtént, ajánlatos azt mielőbb felfedni a GVH-nak engedékenységi kérelem formájában, ami meghatározott feltételek esetén teljes bírságmentességet jelenthet. Így a vezetők is biztosíthatják, hogy utólag ne kelljen többmillió kártérítésekkel szembesülniük.

(Napi Gazdaság, 2010. február 10., szerda, 7. oldal)

Eredetiségvizsgálat: milliárdok semmire

Bodacz Péter

Noha visszavonja a korábbi döntését a Közlekedési, Hírközlési és Energiaügyi Minisztérium (KHEM), s mégsem lesz kötelező az eredetiségvizsgálat a műszaki vizsgán megjelenő autók, az üggyel kapcsolatban számos - az adófizetők és autósok pénztárcáját egyaránt mélyen érintő - kérdés marad tisztázatlan. A tárca napokban kiadott közleménye szerint az előzetes eredetiségvizsgálat a jövőben csupán választható eleme lesz az időszakos műszaki vizsgának. Az erről szóló, már előkészített jogszabály- módosítást az eredeti elképzelés „kedvezőtlen társadalmi fogadtatásával” indokolta a kommuniké. (A visszakozás előzménye, hogy nemcsak az autósoknál, de a Gazdasági Versenyhivatalnál, az autókлубnál és az állampolgári jogok országgyűlési biztosánál is kiverte a biztosítékot a rendelet, amely a 2006. január elseje előtt vásárolt autókra abban az esetben is kötelezően előírja az eredetiségvizsgálatot, ha a jármű időközben nem cserélt gazdát.) A KHEM hangsúlyozta: a vizsgálóállomások számára a kétszeri változás érdemi többletköltséget nem jelent, mert eszközeiket már az integrált vizsga korábbi bevezetése miatt döntő részben alkalmassá tették az új feladatok elvégzésére is. A tárca által idézett fejlesztés értelmét ugyanakkor kérdésessé teszi a várhatóan heteken belül életbe lépő módosítás, hiszen valószínűleg továbbra is a korábban megszokott rend szerint, csak használt autó vásárlásakor végeztetik el az új tulajdonosok a mintegy húszezer forintos kiadást jelentő ellenőrzést. Ezért különös jelentőséggel bír, hogy a tárca közel ötmilliárd forintos közbeszerzési eljárás nélküli megbízást adott az Eclipse Informatikai Rendszerház Zrt.-nek az eredetvizsgálat informatikai rendszerének módosítására és négyéves üzemeltetésére. Felmerül fel az is, hogy a mostani előírások értelmében visszajár-e a január elseje óta a műszaki vizsgára vitt autók kötelezően elvégzett eredetiségvizsgálat költsége. Erre sem a tárca, sem a Nemzeti Közlekedési Hatóság nem tudott válaszolni, ám utóbbi a megkeresésünkre közölte: év eleje óta 21 200 autó esett az előírás hatálya alá, 374 millió forintot meghaladó bevételt eredményezve.

Változó előírások

Évközben, kölcsönös megegyezéssel felmondható az egy évre megkötött kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási (kgfb) szerződés, ám az üzemben tartónak még aznap éjfélig új szerződést kell kötnie, hogy ne maradjon biztosítás nélkül - közölte a kgfb-törvényben foglalt változásokról Sebestyén László, a Genertel Biztosító ügyvezető igazgatója. Új elem a korábbi kormányrendelethez képest az is, hogy akinek fel nem róható okból szűnik meg a szerződése díj nem fizetése miatt, annak megmarad a bónuszfokozata.

(Magyar Nemzet, 2010. február 10., szerda, 13. oldal)

Megtámadta a törvényt a multicég

Nem nyugszanak a kedélyek a bankkártyás fizetések jutalékai körül kialakult vitában. A Mastercard tegnap közölte: az Alkotmánybíróságon támadta meg a december közepén elfogadott törvényt, amely két százalékban korlátozza a kártyás fizetéseknél felszámolt összeget. A kártyatársaság szerint az elfogadott törvénymódosítás káros az elektronikus fizetés hazai fejlődésére, és rendkívül kedvezőtlenül érinti a kártyaüzletág összes résztvevőjét, így a kártyabirtokosokat, a kereskedőket és a bankokat egyaránt. A kereskedők ugyanakkor egyáltalán nem látják olyan borúsán a helyzetet, mint a kártyakibocsátók. Vámos György, az Országos Kereskedelmi Szövetség főtitkára szerint a díjak csökkenésével a kereskedők és a kártyával vásárlók is jól járnak. A jutalékok szabályozását egyébként többek között az indokolta, hogy a Gazdasági Versenyhivatal még tavaly szeptemberben közel kétmilliárd forint büntetést rótt ki a Visára, a Mastercardra, valamint hét hazai bankra. A vizsgálat alapján a GVH megállapította, hogy

az érintett bankok és a kártyatársaságok egységesen állapították meg a bankközi jutalék mértékét. Ezáltal nem volt esély arra, hogy a Visa és a Mastercard közötti verseny éreztesse hatását, és korlátozták az elfogadó bankok közötti küzdelmet is. (február 11. *Magyar Nemzet* 13.o.)

Társkeresőkre csapott le a versenyhivatal

Összesen 48 millió forintra bírságolt két társkereső céget a Gazdasági Versenyhivatal. A GVH szerint a Gold Sweet 2002 Kft. és a Digitania Zrt. a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást, valamint a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot tanúsítottak a Flört vonal, Randi és Randi1 elnevezésű társkereső szolgáltatások reklámjaiban. Ezek azt sugallták, hogy a szöveg a képen látott személytől származik, és vele lehet kapcsolatba lépni. A Gold Sweet 2002 Kft. 8, míg a Digitania Zrt. 40 milliós büntetést kapott. (február 12. *Világgazdaság* 3.o., **Tetemes versenyhivatali bírság két társkereső cégnek** *Népszabadság* 15.o., **Megbüntették a társkeresőket** *Magyar Nemzet* 11.o.)

Torzító árazások

Önálló pénzügyi irodát nyitott a Gazdasági Versenyhivatal. Az indoklás szerint a lépést a bankokkal és pénzügyi szolgáltatókkal kapcsolatos megnövekedett ügyszám tette szükségessé. A lapnak a GVH Pénzügyi Szolgáltatások Irodavezetője, Kovács Surd nyilatkozott. Az utóbbi három évben három-négyszeresére nőtt a GVH-hoz fordulóknak száma. A hivatalhoz érkező, évi mintegy 2 ezer piaci jelzésből több száz pénzügyi tárgyú. Közülük 50-60 esetben indítanak valamilyen formális eljárást, amelyek közül kiemelkednek a versenyfelügyeleti ügyek. Az irodavezető szerint azért nőtt meg hirtelen ennyire a szabálytalankodók száma, mert a válság hatására egyes szegmensekben koncentrálódik a piac, s a kevesebb versenyző kevésbé hajlamos versenyezni egymással. Így fokozottan oda kell figyelniük az együttműködésekre és az összefonódásokra. Másfelől a jogi szabályozás is feladatokat ad. A válság egyik globális, szabályozással kapcsolatos következménye, hogy korlátozzák a cégek kockázatvállalását, azon megközelítésre hivatkozva, hogy a pénzügyi krízis egyik oka éppen a túl erős verseny következtében kialakuló túlzott rizikózás volt. Ez azonban nem feltétlenül van így: a helytelen ösztönzőrendszerek a verseny fokától függetlenül is indokolatlan kockázatvállalásra ösztönözhetik a piaci szereplőket. Ezeket kell tehát a helyükre tenni és nem a piaci versenyt korlátozni.” (február 11-17. *Figyelő* 56+57.o.)

GVH előtt a Ppo

Tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt eljárást indított a Gazdasági Versenyhivatal a Centillion AG-vel és az Investech Kft.-vel szemben február 3-án. A hatóság a két cég által üzemeltetett ppo.hu honlapon kínált szolgáltatásokkal, például az autópályamatrix-vásárlással kapcsolatos tájékoztatást kifogásolja. Néhány hete több száz bejelentés érkezett a versenyhatósághoz, mert a honlap üzemeltetője előzetes értesítés nélkül néhány ezer forintos adminisztrációs díjat emelt le a Ppo-ügyfelek kártyaszámlájáról, holott a szolgáltatást korábban ingyenesnek hirdette. A reklamálókat a tranzakciót lebonyolító OTP Bank körlevélben elutasította, mondván, az ügyfelek elfogadták a szerződési feltételeket. (február 13. *HVG* 76.o.)

Piramisjáték-gyanús céget talált a PSZÁF

A pénzügyi felügyelet gyanúja szerint piramisjátékot épített ki egy Magyarországon működő, amerikai bejegyzésű gazdasági társaság, a Freedom Rocks. A devizapiaci kereskedést elősegítő szoftvert forgalmazó társaság tevékenysége ugyan nem minősül befektetési szolgáltatásnak vagy befektetési szolgáltatás közvetítésének, de az eljárásban feltárt kockázatok alapján a felügyelet a rendőrségen büntetőeljárást kezdeményezett piramisjáték szervezése bűncselekmény gyanúja miatt.

A cég tevékenységében a PSZÁF szerint különösen hangsúlyos a forgalmazott szoftverek további személyeknek történő továbbajánlása, azaz a hálózatépítés. Ugyanakkor nem hívják fel kellőképpen az érdeklődők figyelmét a devizapiacon történő kereskedés fokozott pénzügyi kockázatára. (február 11. Heti Válasz 40.o.)